

Dag Hammarskjöld

Begravning i Uppsala och minnesstund i Léopoldville

De omkomna svenskarnas stoft flögs till Arlanda. Dag Hammarskjöld jordfästes i Uppsala domkyrka av ärkebiskop Erling Eidem. Begravningen hade samlat politiska och diplomatiska representanter från hela världen. Den sista vilan blev i familjegraven.

I Kongos huvudstad Léopoldville samlades FN-personalen och landets ledare vid en minnesstund vid stadens stora sportstadium *Stade Baudouin*. Tidigare på dagen hade president Kasavubu invigt bron över Basoko-floden som döpts till Dag Hammarskjöldbron. Om detta skrev man i de svenska FN-soldaterna i bataljon XVI:s tidning *Djungeltelegraf*en.

Ater på svensk jord. Flygplanet med Dag Hammarskjölds och de övriga omkomnas stoft möttes av FN-soldater.

SWED BN XVI K

NUMMER 19

22 SEPTEMBER 1962

Alla nationer hyllade HAMMARSKJÖLD

- Djungel-Telegrafens utsände -

Leopoldville: Med spända förväntningar gick jag att närvara vid det av allt att döma unika tillfälle, då Dag Hammarskjölds minne skulle hyllas gemensamt av representanter för alla de nationer som samarbetar under FN:s egid i Kongo. Att säga att jag blev besviken vore inte bara en oförskändhet - det vore en lögn.

I det ganska bakugnsheta Stade Baudouin kunde man så där en timme före ceremonins början se märkliga scener. Den nigerianska orkestern i sina röda byxor och vita uniformer rockar provstod läktaren mitt emot hedersläktaren, där de under 50 dallrande minuter skulle stå blickstill. Den "förmögnaste" synen under förberedelserna var annars den kongole-siske säkerhetschef i tropikhjälm à la Sherlock Holmes, som med minutiös noggrannhet placerade ut sina säkerhetsmän Jean, Pierre, Crispin och Daniel på strategiska poster på

läktaren ovanför hederstribunen.

Tidigare på dagen hade president Kasavubu och regeringens toppar med pompa, ståt och bandklippning invigt en bro över Basoko-floden, som följder riktigt döpts till Dag Hammarskjöldbron. Den första bil som efter presidentens ekipage passerade den nyinvigda bron var givetvis bemannad av bataljonens stabsfotograf, fanjunkare Owe Sjöblom, Stockholm, med filmkameran i högsta hugg.

Sedan de många nationernas soldater klädda i indisk uniform med bas-

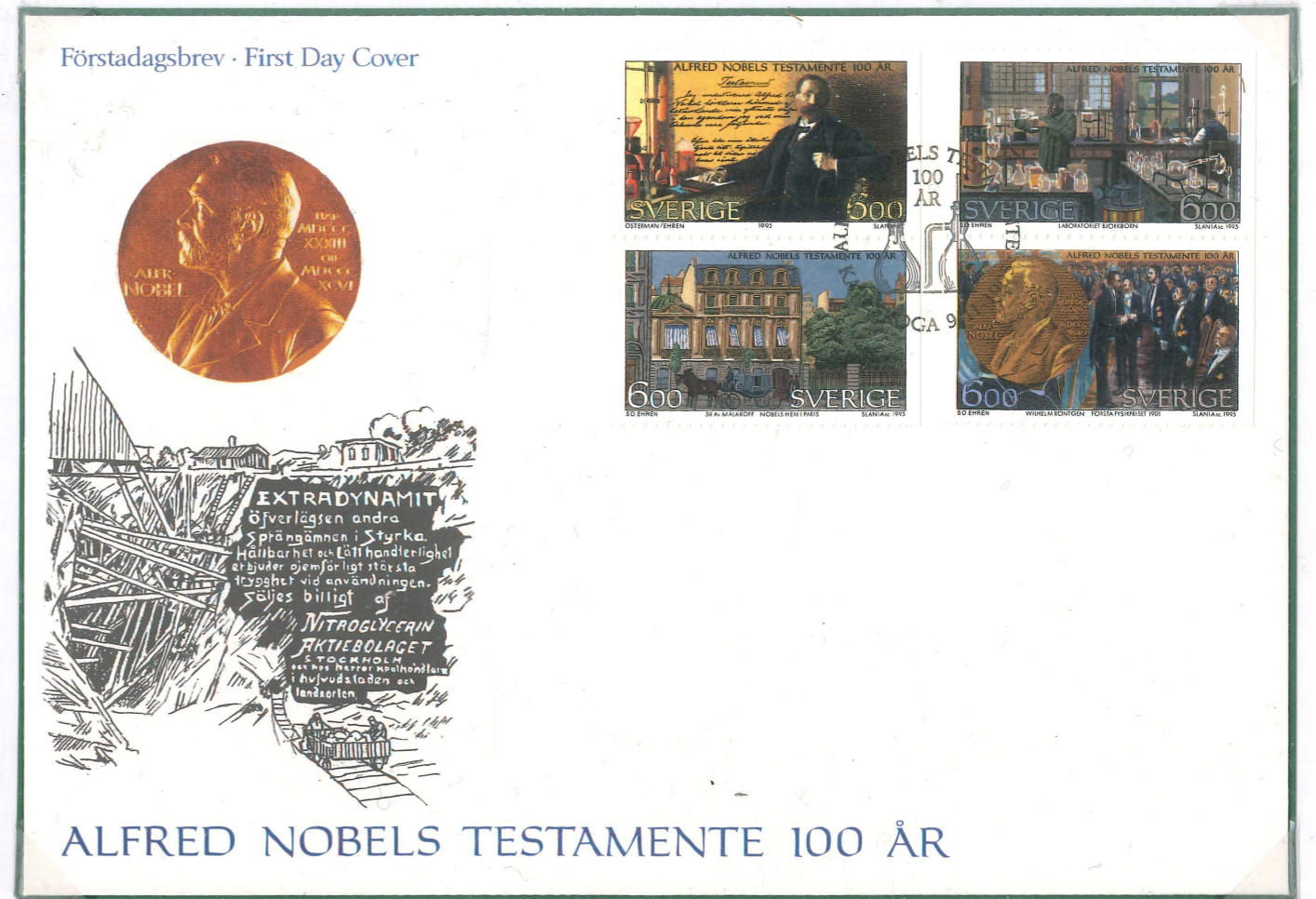
Dag Hammarskjöld

Nobels fredspris

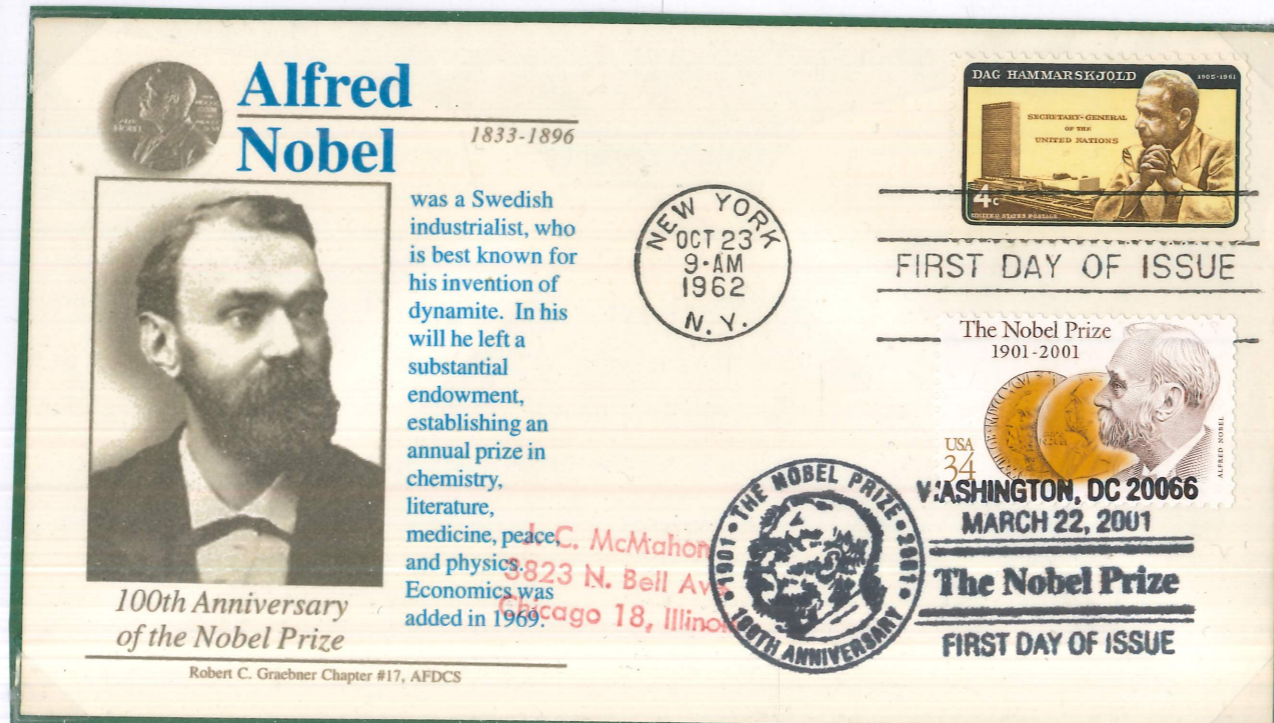
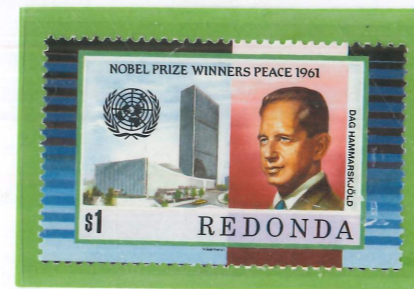
I november 1961 tilldelade norska Stortingets nobelkommitté Dag Hammarskjöld årets fredspris postumt. Nobelprisets stadgar medger dylikt om förslaget har inkommit under vederbörandes livstid och Dag Hammarskjöld hade redan innan han dog föreslagits av en rad personer och institutioner. Pengarna blev grundplåten i Dag Hammarskjölds minnesfond. Vykorten här kommer ifrån Nobelmuseum i Stockholm och Nobels Fredsmuseum i Oslo. De två länderna Swaziland och Tchad har haft ett visst samarbete med samma foto i sina Nobelprimärken. Redonda med sitt vackra frimärke med Hammarskjöld och Nobelpriset är namnet på en del av öarna Antiqua & Barbuda som ligger i Västindien.

Nobel Museum

ALFRED NOBELS TESTAMENTE 100 ÅR

Dag Hammarskjöld

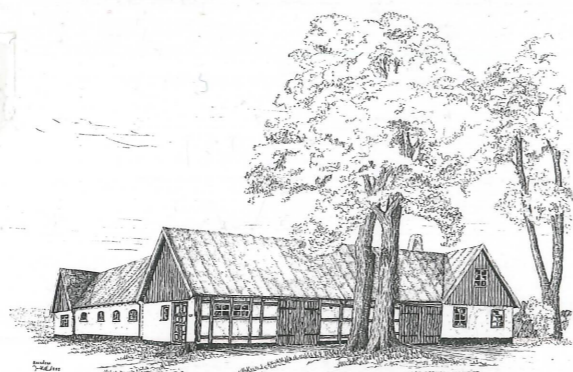
Backåkra på Österlen

Dag Hammarskjöld köpte Backåkragården 1957 och lät renovera den gamla förfallna skånegården. Här skulle han bo efter att han lämnat generalsekreterarjobbet.

Efter Dag Hammarskjölds död kom Backåkra att genom testamentet tillhöra Svenska Turistföreningen, där Hammarskjöld suttit i styrelsen under många år. Enligt testamentet har också Svenska Akademiens ledamöter möjlighet att semestra på gården två månader om året. På gården finns Backåkra museum som är öppet för allmänheten fem månader om året och här kan man beskåda en utställning om Dag Hammarskjölds liv. Förutom möbler från hans våning i New York visas gåvor från världens mest högst uppsatta personer. På Backåkra finns också en stenbelagd meditationsplats där man kan njuta av utsikten och landskapet.

Foto och copyright: Harnesk, Ystad.

Visning för grupper måste förbokas.

Dag Hammarskjölds Backåkra
276 45 Löderup
Tel. 0411-52 60 10

Postadress:
Ystads Turistbyrå
St. Knuts Torg, 271 42 Ystad
Tel. 0411-776 81. Fax 0411-55 55 85

SVENSKA TURISTFÖRENINGEN
www.stfturist.se

BACKÅKRA

SVENSKA
TURISTFÖRENINGEN

Nr 897

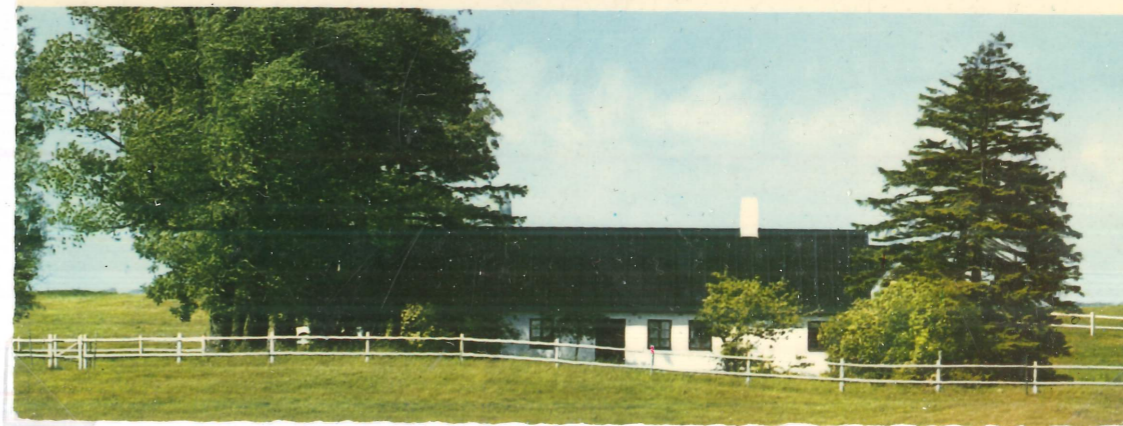
KVITTO

på erlagd avgift för besök på
Dag Hammarskjölds minnesgård Backåkra

Kr 25:—

BACKÅKRA

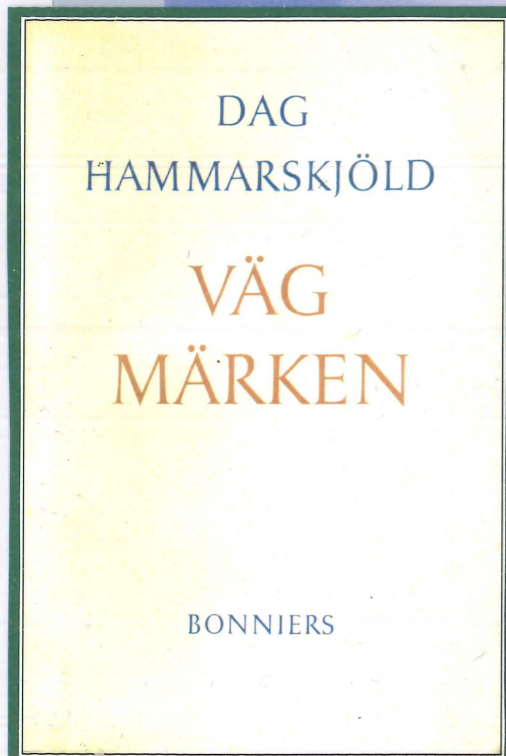
Dag Hammarskjöld

Vägmärken

Efter Dag Hammarskjölds död i september 1961 fann man i hans bostad i New York ett manuskript med titeln *Vägmärken*. Tillsammans fanns ett odaterat brev till kabinettssekreteraren Leif Belfrage i vilket han kallade sina anteckningar för "en sorts vitbok rörande mina förhandlingar med mig själv - och Gud". Boken blev en klassiker och efter utgivningen 1963 har *Vägmärken* översatts till många språk.

Är det nytt land,
i en annan verklighet
än dagens?
Eller har jag levt där,
före dagen?

Ur *Vägmärken* från 1963

FÖRBARMA DIG

ur "Vägmärken" av

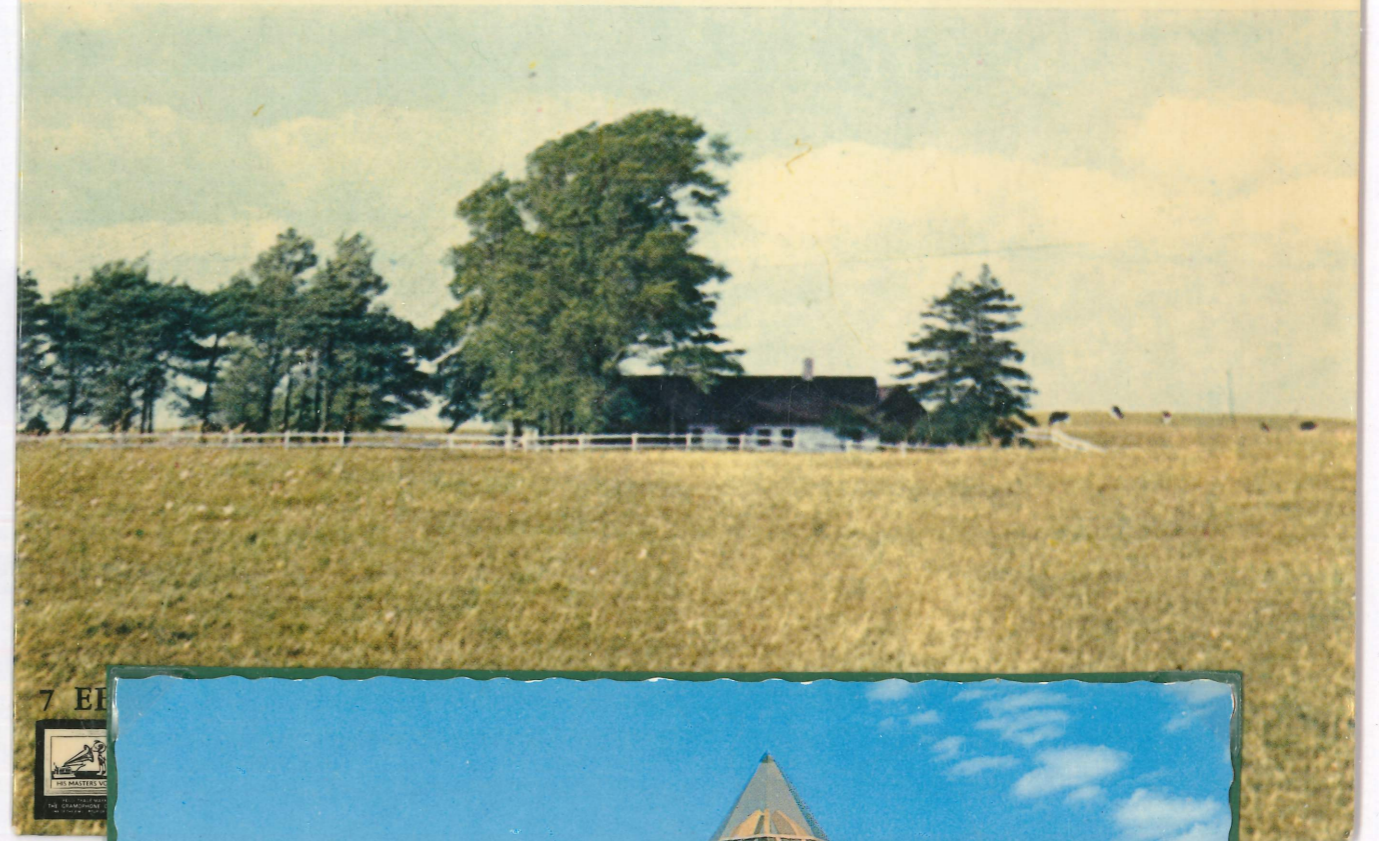
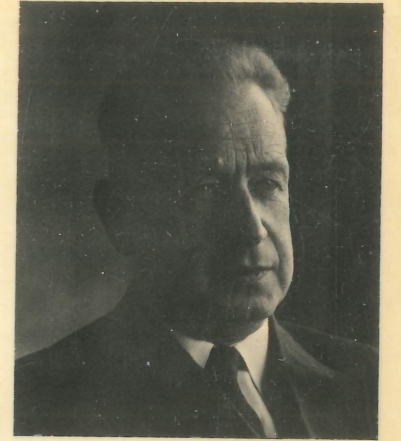
DAG HAMMARSKJÖLD

J. S. BACH — Andra satsen ur Brandenburgkonsert nr 6 B-dur

BIRGIT FINNILÄ

sjunger till Ensemble ur Örebro Kammarorkester

Dirigent RUNE LARSSON

KAITUM kapell

Kaitum kapellet uppfört till minnet av FN:s generalsekreterare Dag Hammarskjöld. Kapellet invigdes 1964 och är beläget ca 50 km NV Gällivare vid stambanan invid Kaitumälven.

Dag Hammarskjöld

Dag Hammarskjöldbiblioteket i Uppsala

Dag Hammarskjölds bibliotek inrättades 1966 i Uppsala till minnet av Dag Hammarskjöld som växte upp i Uppsala. Fram till 1990 var biblioteket knutet till Uppsala Stadsbibliotek men därefter drivs det genom en stiftelse med intressenter ifrån främst Uppsala kommun, Uppsala Universitet och Svenska FN-förbundet. Biblioteket är ett depå-bibliotek för FN, UNESCO och ILOs publikationer. Sedan har man speciellt inriktat sig på att skaffa böcker och tidskrifter om internationell politik, folkrätt, fred och konflikter

Biblioteket
för studier i
internationella
relationer,
FN,
statskunskap
& politik,
freds- &
konfliktfrågor

Dag
Hammarskjöld-
biblioteket

Klostergatan 3
751 38 UPPSALA
018-471 33 50
www.ub.uu.se/sam/dh
dh@ub.uu.se

DAGDOK

Biblioteket är öppet för alla med
intresse för dessa frågor. Här kan Du:

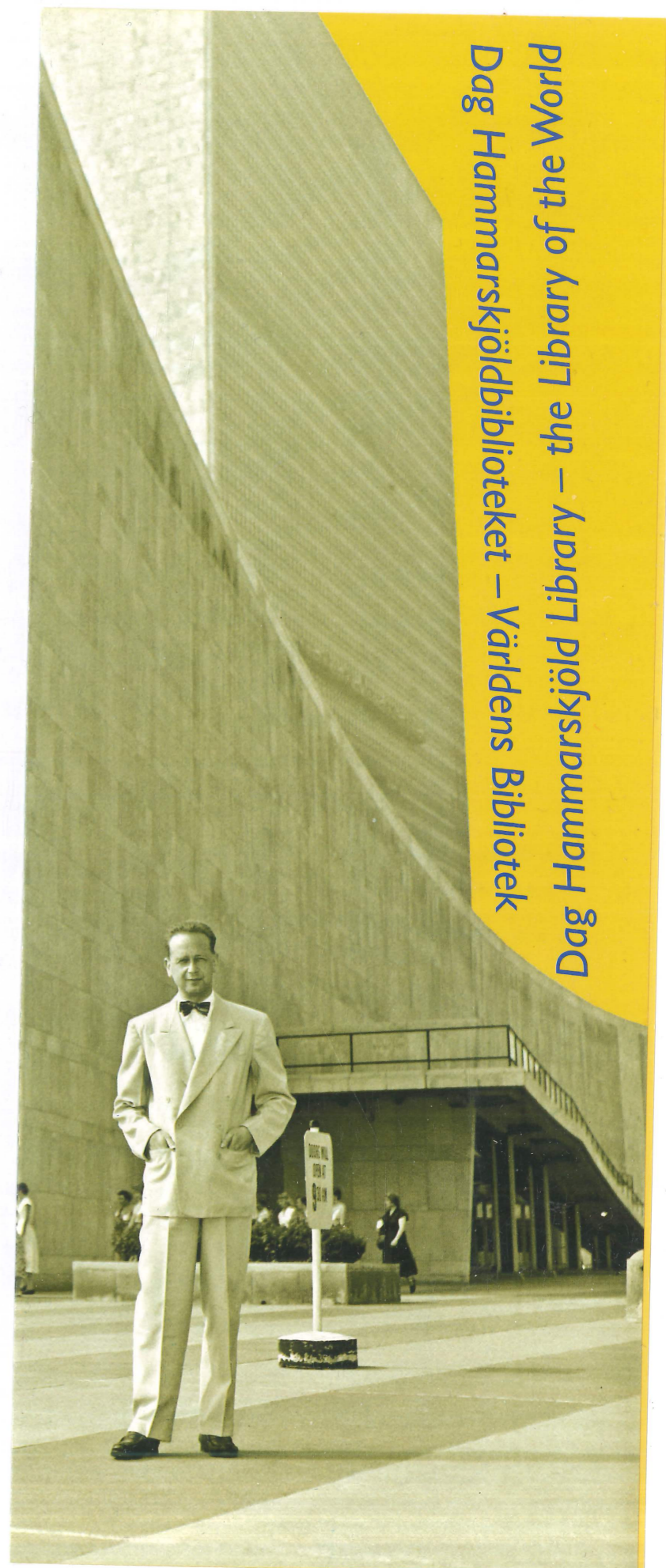
- Låna litteratur, kopiera ur tidskrifter,
handböcker och dokument
- Fråga, besöka, ringa eller skriva till oss,
vi hjälper Dig med informationssökningar
- Söka i våra kataloger LIBRIS och DISA,
eller övriga elektroniska resurser
- Boka en bibliotekarie
för individuell handledning
- Forska i världspolitikens källmaterial via
DagDok – guiden till FN-dokumentationen
fritt tillgänglig på Internet – www.dagdok.org

- Folk rätt och mänskliga rättigheter
- Dag Hammarskjöldsanling
- Efterkrigstidens historia
- Eurostatiska studier
- Nationellt depåbibliotek för
Förenta Nationerna
- Feds- och konfliktforskning
- Statskunskap och politik
- Nationella relationer:
- Nationalt depåbibliotek för
Förenta Nationerna

DAG HAMMARSKJÖLDBIBLIOTEKET
grundades 1966 för att på ett bestående sätt hedra
minnet av Dag Hammarskjöld, Förenta Nationernas
generalsekreterare under åren 1953-1961.
Specialbiblioteket inom Uppsala universitet
inriktat på **Internationella relationer**
inriktat på **Internationella relationer**
inriktat på **Internationella relationer**

Dag Hammarskjöld

Dag Hammarskjölds namnteckning i centrum

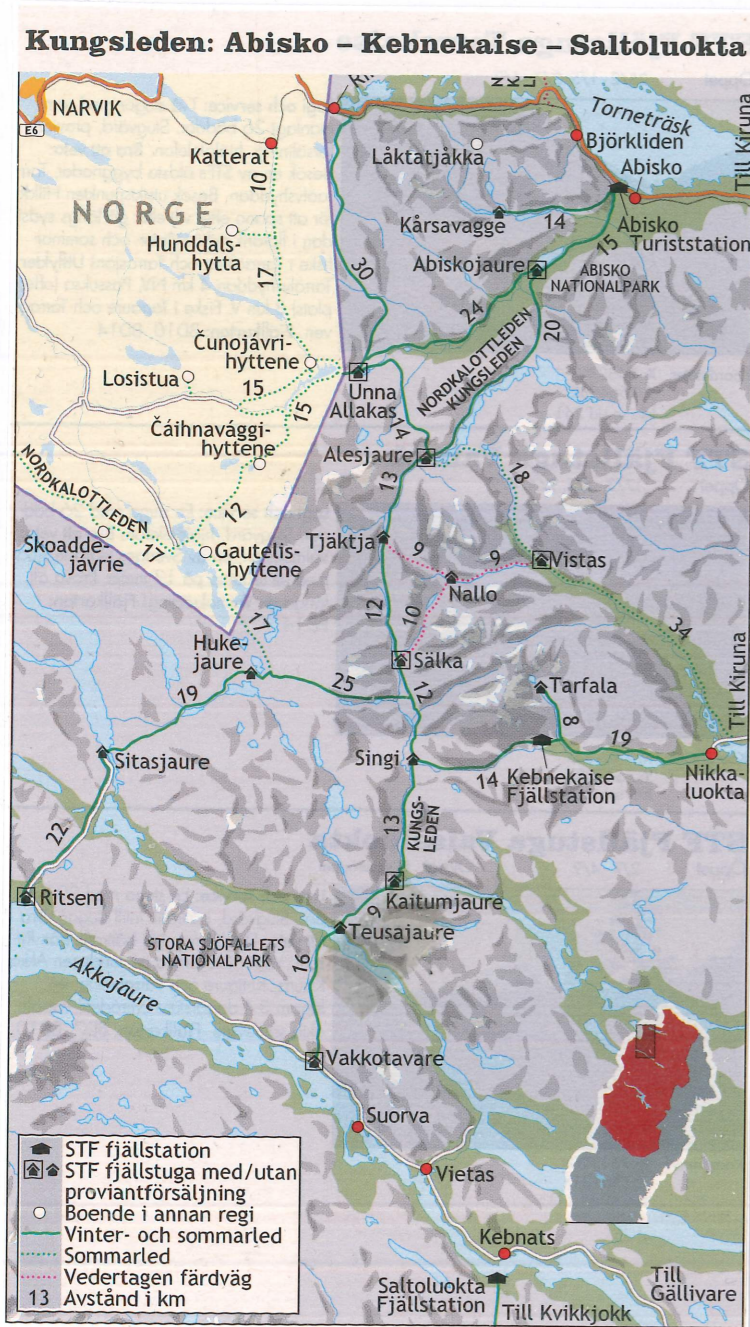

Dag Hammarskjöldbiblioteket – Världens Bibliotek
Dag Hammarskjöld Library – the Library of the World

Dag Hammarskjöld

Dag Hammarskjöldsleden

Dag Hammarskjöld: "Den längsta resan är resan inåt". Texten är inhuggen på den första meditationsstenen utmed den nya Pilgrimsleden mellan Abisko och Nikkaluokta. Den kallas Dag Hammarskjöldsleden och den invigdes 4 september 2004. Utmed leden finns sju meditationsplatser med korta texter från Dag Hammarskjölds efterlämnade bok *Vägmärken*. Varje text är inhuggen i en sten och i anslutning till stenarna har ärkebiskop K G Hammar författat meditationer, som ska vägleda och hjälpa läsaren att ta till sig Hammarskjölds texter. Leden sträcker sig tio mil och erbjuder en vandring på flera plan, en pilgrimsvandring är ju både en yttre och inre vandring.

Dag Hammarskjöld

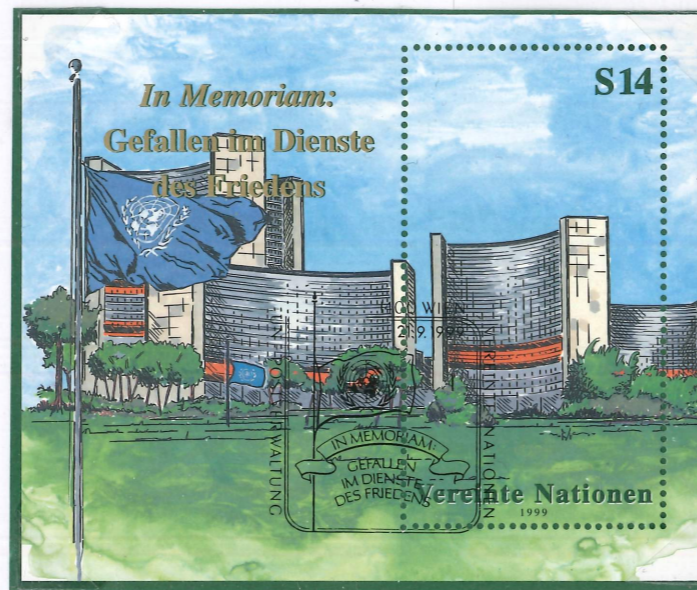
Hammarskjöld på frimärken i världen

I Sverige blev Dag Hammarskjöld en ikon. Hans plötsliga död i samband med flygkraschen vid Ndola i samband med Kongokrisen där sammanlagt cirka 7.000 svenskar kom att arbeta i FN-tjänst gjorde att få i Sverige kom att ifrågasätta hans insats. Många gator i Sverige fick namn efter Dag Hammarskjöld men det dröjde tills 1987 då det första svenska frimärket kom ut. Temat för utgåvan var "I humanitetens tjänst" och omfattade samtidigt frimärken med Paoul Wallenberg och Folke Bernadotte. Nästa frimärke av Dag Hammarskjöld kom 2005 vid 100 år från hans födelse.

Om man sedan betraktar vilka nationer som producerat frimärken om Dag Hammarskjöld märker man att av det med ett undantag endast är s.k. utvecklingsländer i främst Syd-Amerika, Afrika och Asien. Undantaget är USA som tryckte ett frimärke 1962. Även om USA inte uppskattade Hammarskjölds insatser i Kongo var man kanske rädd om FNs anseende. Huvudkontoret fanns ju i New York och den biträdande generalsekreteraren Ralph Bunch var ju amerikan. Hammarskjölds arbete i FN var annars inte populärt bland de stora länderna i Europa som hade eller hade haft kolonier ute i världen. Inom Öst-blocket med Sovjet i spetsen var han definitivt inte populär och det kom inga frimärken därifrån. Sex länder i Sydamerika gav ut frimärken och sju i Västindien och Centralamerika. Tolv av Afrikas länder där Kongo-Kinshasa och Zambia har flest varianter. I Asien hittar man nio länder med Hammarskjölds frimärken där Nord-Korea sticker ut lite extra.

Frimärken utgivna till minnet av Dag Hammarskjöld ifrån 37 länder + FN.

Europa	Antal	Afrika	Antal
Sverige	3	Burundi	3
FN (Wien)	3	Egypten	3
		Ghana	1
		Guinea-Bissau	1
<u>Nordamerika</u>		Liberia	2
USA	2	Kongo-Kinshasa	8
FN (New York)	2	Kongo-Brazzaville	1
		Sierra Leone	2
<u>Centralamerika/Västindien</u>		Swaziland	1
Anguilla	1	Tchad	1
Antigua & Barbuda	2	Tunisien	1
Grenada	1	Zambia	6
Haiti	9		
Montserrat	1	<u>Asien</u>	
Nicaragua	6	Afganistan	9
Panama	3	Fujeira	1
		Jordanien	5
<u>Sydamerika</u>		Maldiverna	1
Brasilien	1	Mongoliet	1
Ecuador	2	Nord Korea	2
Paraguay	2	Qatar	1
Surinam	2	Sri Lanka	1
Uruguay	1	Yemen	5
Venezuela	2		
		TOTALT	99

Tyskland gav aldrig ut något Hammarskjöldsfrimärke men vid den nationella postutställningen i Stuttgart 1981 hyllade man Hammarskjöld genom en stämpel då det var 20 år sedan han omkom i flygkraschen i Ndola.

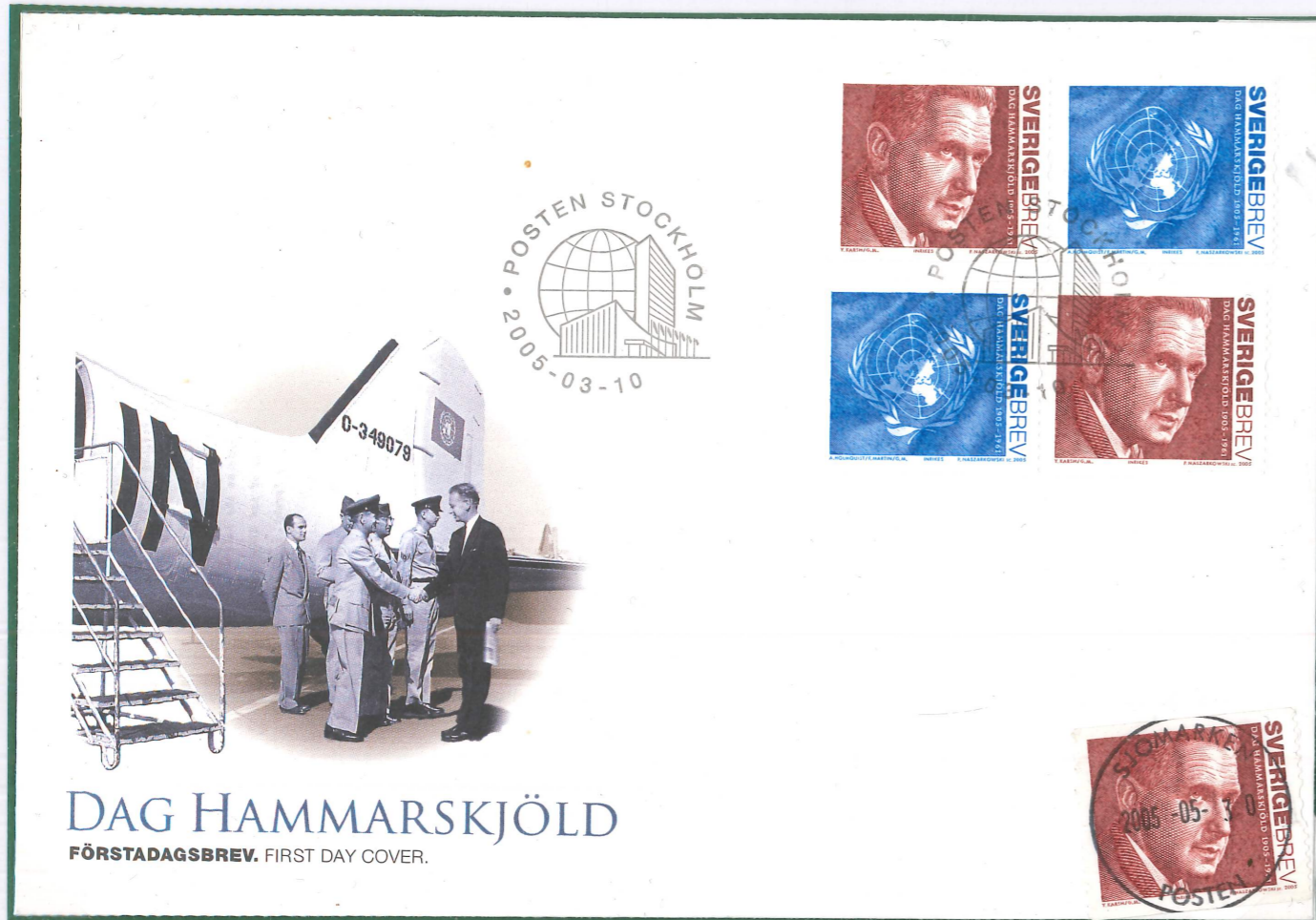
Analyserar man de afrikanska länderna är det flesta gamla kolonier som blev självständiga omkring 1960. I New York fanns ett frimärksföretag *Inter Governmental Postal Consultants* (IGPC) som erbjöd självständiga länder att få igång postverksamheten med bland annat ny frimärksutgivning. Ghana i Afrika var det första landet som tecknade ett avtal med IGPC som hjälpte till att designa, producera, distribuera och sälja det nya landet frimärken ute i världen. Efter hand blev det 16 länder som kom att samarbeta med IGPC och som senare kom att ge ut frimärken där Dag Hammarskjöld fanns med. Dessa länder är maskerade med en röd prick (•). Det var åtta länder i Afrika, fyra länder i Centralamerika/Västindien och fyra länder i Asien. Samarbetet mellan IGPC och Hammarskjöld vid frimärksproduktionen var ett sätt att tjäna pengar där inkomsterna delades mellan företaget i New York och de olika ländernas statskassa. De länder som inte hade avtal med IGPC gjorde troligtvis liknande uppgörelse genom andra företag.

Dag Hammarskjöld

Hundra år 1905-2005

Den 29 juli 2005 var det hundra år sedan Dag Hammarskjöld föddes. 100-årsdagen firades bland annat vid Backåkra på Österlen. Två länder hedrade Hammarskjöld genom att ge ut frimärken, Sverige och Zambia. De svenska frimärkena släpptes redan i mars månad medan Zambia väntade och gav ut sina frimärken på födelsedagen den 29 juli.

DAG HAMMARSKJÖLD
FÖRSTADAGSBREV. FIRST DAY COVER.

ZAMBIA

FIRST DAY COVER

100 th Anniversary of the birth of Dag Hammarskjöld

BORÅS TIDNING LÖRDAGEN DEN 30 JULI 2005

UN Undergeneral Secretary Shashi Thardoor avtäckte Dag Hammarskjölds byst på Backåkra.

FOTO PRESSENS BILD

FN-man hedrades

På 100-årsdagen av Dag Hammarskjölds födelse avtäcktes byst

Hedersgästerna hukade under paraplyer när 100-årsminnet av FN:s andre generalsekreterare Dag Hammarskjölds födelse firades på en sluttning mot havet vid Backåkra på Österlen.

SVERIGE. Just som orkestern började spela Kungssången öppnades himlens portar och regnet öste ner över deltagarna.

Statsminister Göran Persson påminde i sitt tal om att Dag Hammarskjöld under sin gärning som generalsekreterare alltid försökte fira sina födelsedagar på Österlen.

– Det är lätt att se varför. De här kullarna har en stillhet och ett lugn som inspirerar till reflektion och visionärt tänkande.

Backåkra var menat att bli Dag Hammarskjölds rekreationsplats efter hans tid som generalsekreterare. Nu blev det aldrig så. Döden kom emellan.

"Totalt dödsläge"

– Trots kalla krigets tvångströja så lyckades Dag Hammarskjöld ge FN åtta år av dynamiskt ledarskap. Vid tiden för hans tillträde var FN i kris. Säkerhetsrådet hade hamnat i ett totalt dödsläge, sade Göran Persson och erinrade om företrädaren Trygve Lies ord till sin efterträdare: Ni övertar världens omöjligaste jobb.

– Men trots det lyckades

” Han gav FN åtta år av dynamiskt ledarskap.

Göran Persson,
Sveriges statsminister
om Dag Hammarskjöld

till Sveriges roll som en av FN:s främsta tillskyndare. Hammarskjölds arv fortsätter att inspirera den svenska utrikespolitiken.

FN har stora problem

I sitt tal nämnde statsministern att FN i dag, liksom 1953, befinner sig i stora problem. Han ska vara värd för ett stort möte i New York i september där reformering av säkerhetsrådet är ett ämne på dagordningen.

des han stärka FN:s oberoende och opartiskhet.

Statsministern påminde också om att Dag Hammarskjölds insatser bidragit starkt

– Jag är inte särskilt optimistisk, sade Göran Persson. Men det finns ju andra frågor än säkerhetsrådet.

En byst av Dag Hammarskjöld gjord av den danske konstnären Svend Liehardt avtäcktes alldeles invid Backåkra-gården.

Hammarskjöld firades också i Uppsala och i födelsestaden Jönköping. Uppsalas landshövding Anders Björck konstaterade att slottet, universitetet och domkyrkan var viktiga institutioner i Dag Hammarskjölds liv när han lade ner en krans på den hammarskjöldska familjegraven på Gamla kyrkogården i Uppsala.

I domkyrkan framfördes sedan ett musikaliskt hyllningsverk byggt på texter av generalsekreteraren.

(TT)